

Friluftsförbundet Växjö lokalavdelning

Värdegrundsdokumentation

1 Om detta dokument

1.1 Sammanfattning

Detta dokument sammanfattar Friluftsförbundet Växjö värdegrundsarbete. Lokalavdelningen har att följa den värdegrund som finns dokumenterad i Friluftsförbundet Riksorganisationens stadgar och styrdokument, samt de riktlinjer som ges av Kultur och fritidsförvaltningen i Växjö kommun.

Riksorganisationens dokument finns på <https://www.friluftsförbundet.se/mina-sidor/intern-organisation/styrdokument/>

Kommunens riktlinjer har kommit via mail men delar av det finns på <https://www.vaxjo.se/sidor/se-och-gora/information-till-foreningar-och-arrangorer/rad-service-och-stod/stod/allmanna-bestammelser.html>

1.2 Giltighet

Detta dokument är antaget som grund för lokalavdelningens värdegrundsarbete på lokalavdelningens årsstämma den 2 mars 2023 och gäller till nästa årsstämma.

1.3 Uppdatering

Detta dokument uppdateras årligen och godkänns på lokalavdelningens årsmöte. De stadgar och styrdokument som lokalavdelningen har att följa uppdateras vid behov av Riksorganisationen och antas på Riksorganisationens årliga stämmor.

2 Föreningens ändamål

2.1 Utdrag ur stadgarna

I paragraf 1 i Riksorganisationens stadgar, som även gäller lokalavdelningen, står det:

“Friluftsförbundet är en riksorganisation som har till ändamål att främja en aktiv fritid genom skidåkning och annat friluftsliv och därigenom verka för folkhälsa och livsglädje.

Friluftsförbundet arbetar för detta syfte genom att:

1. organisera och arrangera friluftsliv för vuxna, ungdomar och barn
2. utbilda ledare och funktionärer för verksamheten
3. bedriva information och upplysningsverksamhet rörande friluftsliv
4. verka för ändamålsenlig utrustning för friluftsliv
5. värna allemansrätten

6. verka för god friluftsmiljö och biträda vid skapandet av friluftsområden och anläggningar
7. samarbeta med myndigheter och organisationer och vidta åtgärder i övrigt som kan gagna friluftslivetsutveckling.

Friluftsförbundet är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell organisation öppen för alla.”

3 Ledord

3.1 Våra tre ledord

I styrdokument Blå boken resoneras kring Friluftsförbundets varumärke och på sidan 31 finns tre viktiga ledord för vår verksamhet:

“Lust

Vi brinner för friluftslivet och naturen. Vi är här för att vi tycker om det vi gör och har roligt tillsammans. Det är lust som vägleder oss snarare än resultat. Glädjen och passionen är genuin och vi vill tända gnistan hos de som deltar i våra aktiviteter eller engagerar sig i organisationen. Lusten är pricken över i:et som formar våra friluftsupplevelser.

Tillgänglighet

För oss handlar tillgänglighet om så många saker. Det handlar om tillgång till vår natur och allemansrätten. Det handlar också om att öka tillgängligheten till friluftslivet genom vårt utbud av aktiviteter. Och det handlar om tillgänglighet och öppenhet i mötet mellan människor. Hos oss är alla välkomna!

Kunskap

Kunskap och lärande är grundstenar i allt vi gör. Kunskapen går på djupet och omfattar ledarskap, naturen som arena och våra friluftsgrenar. Med kunskap kan vi ta ansvar för våra deltagare och naturen samtidigt som den möjliggör personlig utveckling och stimulerande friluftsupplevelser. Förmågan att hjälpa andra att utveckla sin egen kunskap ger oss trovärdighet både som arrangör och organisation.”

3.2 Allas rätt att vara med

Alla har rätt att vara med i föreningen och att behandlas med respekt. Styrdokument Uppförandekoden:

“Behandla alla med respekt och värdighet

Som representant för Friluftsförbundet behandlar du alla du möter med respekt. Särbehandling eller diskriminering på grund av kön, etniskt ursprung eller nationalitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och uttryck, funktionsnedsättning, ålder, politisk åskådning eller ställning i övrigt ryms inte inom Friluftsförbundet.”

4 Trygg förening

4.1 Säkerhet i friluftslivet

Friluftsförbundet sysslar med äventyr och aktiviteter utomhus och säkerheten är viktig i verksamheten. Våra ledare ska ha relevant utbildning i de aktiviteter som genomförs. Vi hanterar eld, knivar, övernattnings i vindskydd, spökrundor, vandring, kanoter, kajaker, matlagning ute, mountainbike, naturparkour, fjällvandring mm. Alla våra äventyr utomhus innebär risker som vi ska hantera och minimera. Bristande ledarskap och grupper som inte fungerar tillsammans ger ökad risk för fysiska olyckor. Vår fjällverksamhet ska ledas av utbildade och godkända ledare enligt fjällsäkerhetsnormen. Sammantaget innebär detta att våra ledare ska vara utbildade och ges möjlighet till fortbildning.

4.2 Lagar och regelverk i friluftslivet

Vår förening erbjuder tjänster som kan innebära risker, t ex fjällvandringar. Vi omfattas av Produktsäkerhetslagen som lägger ett ansvar på föreningen att hantera risker. Föreningen värnar allemansrätten och ska följa dess regelverk likaväl som lokala bestämmelser i olika naturreservat.

4.3 Förebygga kriser och olyckor

I Uppförandekoden står det:

"Friluftsförbundets säkerhetsföreskrifter

Friluftsförbundet sätter alltid människors säkerhet först. Som representant för Friluftsförbundet är det viktigt att du utövar ditt ledarskap på ett sätt som du är utbildad för och har kompetensen att hantera. Du tar också del av, och följer de riktlinjer och anvisningar som gäller säkerhet och krisberedskap. Uppstår en akut situation kontaktar du alltid först 112 och därefter Friluftsförbundets krisnummer."

Det viktigaste för att förebygga olyckor är att ha utbildade ledare och att ha en levande diskussion om risker och riskhantering. Vi har regelbundna ledarträffar där frågorna diskuteras.

4.4 Förebygga sexuella trakasserier och mobbning

I Uppförandekoden:

Trakasserier

Trakasserier hör inte hemma i Friluftsförbundet. Friluftsförbundet uppmuntrar till ett öppet klimat där vi behandlar varandra väl. Om det inte sker är det viktigt att alla tar ansvar när de uppfattar ett negativt beteende och ger feedback på ett konstruktivt sätt till den berörda eller lyfter frågan med någon annan ansvarig inom organisationen. Detta gäller till exempel jargong, samtalsklimat, härskartekniker och ledarkultur.

Sexuella trakasserier

Friluftsförbundet vill förebygga och motverka sexuella trakasserier mot barn, ungdomar och vuxna. Alla har rätt att bemötas med respekt och utvecklas i en trygg miljö.”

I utbildningar och på ledarträffar diskuteras dessa frågor med fokus på att ledarna ska vara uppmärksamma på vad som händer i gruppen och identifiera riskmoment som t ex övernattnings. För att vara ledare eller hjälpledare för barn och ungdom måste begränsat utdrag ur polisregistret uppvisas i enlighet med Växjö kommuns föreskrifter och Friluftsförbundets styrdokument.

4.5 Barnrättsperspektivet

Föreningen arbetar i sin praktik i högsta grad med barnrättsperspektivet men i styrdokumentet uttrycks frågan på ett indirekt och allmänt sätt. I utbildningen ”Säker och trygg förening” arbetar vi under 2023 bland annat med att sätta barnrättsperspektivet i fokus.

5 Drogpolicy

5.1 Policy och praxis

Föreningens styrdokument om alkohol och droger finns på hemsidan. Alkohol får inte förekomma i någon verksamhet där deltagarna är under 18 år. Under pågående friluftaktiviteter har vi nolltolerans mot alkohol och droger även för vuxna.

I Växjö lokalavdelning har vi dessutom infört en praxis att markera vår anläggning Fyllerydstugan som ett alkohol- och drogfritt område, både för oss själva och för eventuella gäster som hyr anläggningen. Våra medlemsfester i stugan, t ex Knutsfesten, är alkoholfri även om det bara skulle vara vuxna deltagare.

6 Kommunikering och handlingsplaner

6.1 Ledarträffar

Föreningen kommunicerar värdegrunden på ledarnas upptaktsmöten och redovisningskvällar fyra gånger per år, eller på andra ledarträffar.

6.2 Utbildning och fortbildning

Ledarnas utbildning sker främst via Friluftsförbundet Region Öst i samarbete med vårt studieförbund Studieförbundet. I dessa utbildningar kommuniceras värdegrunden.

Under 2022 har vi haft utbildningar för barnledare, kajakledare och vandringsledare.

Under 2022 har vi även inlett ett certifieringsarbete ”Trygg och säker förening” som SISU och Växjö kommun erbjuder.

6.3 Friluftsakademin och digitala utbildningar

Friluftsakademin är vår centrala utbildningsorganisation som bland annat jobbar med digitala utbildningar. Digitala utbildningar och spel är samlade på

<https://www.friluftsförbundet.se/mina-sidor/friluftsakademin/>

Vår värdegrund

Anpassat ledarskap (ledare för barn med ADHD eller autism)

Allergisäkra äventyr (för att göra friluftslivet säkert för deltagare med allergier)

Friluftsliv på barns villkor (om barnkonventionen, barnens rättigheter mm)

Spel: **Spelet om allemansrätten**, även engelska **The Right to Public Access Game**

6.4 Akuta kriser och olyckor

Information om vår krishantering finns på <https://www.friluftsförbundet.se/mina-sidor/verktyg--materialbank/viktigt-att-veta/kris-och-sakerhet/>

Vid akuta kriser är det alltid larmnummer 112 och Friluftsförbundets krisnummer 08-657 48 28 som gäller. Riksorganisationen har en Krisgrupp som om så påkallas tar över och hanterar det fortsatta krisarbetet.

6.5 Kriser i samband med sexuella trakasserier och mobbning

Sexuella trakasserier som är lagbrott ska alltid polisanmälas men det kan finnas gränssfall av mobbning eller trakasserier som känns väldigt svåra för drabbade parter men där man inte kan påvisa brott i lagens mening. I de fallen kan man hänvisa till föreningens stadgar och styrdokument, t ex Uppförandekod. Riksorganisationen kan om så påkallas ta över frågan och efter utredning t ex utesluta en medlem. Lokalavdelningen kan själv inte utesluta en medlem.

6.6 Handlingsplan efter en kris eller olycka

På hemsidan om krishantering finns dokumentet "Handlingsplan vid kriser". En kris eller olycka kan traumatisera en hel organisation och inte bara individer. Lokalavdelningens styrelse tillsammans med Riksorganisationen har ansvaret för det fortsatta arbetet. Det kan vara viktigt med samtal, möten och framför allt tillgänglighet. Man ska inte prata med media efter en olycka utan lämna över frågan till Krishanteringsgruppen och mediaansvarig.

6.7 Rapportera incidenter

Riksorganisationen sammanställer och analyserar incidenter som inträffar i organisationen. Incidenter kan rapporteras i ett webbformulär:

<https://www.friluftsförbundet.se/mina-sidor/verktyg--materialbank/viktigt-att-veta/kris-och-sakerhet/incidentrapport/>

Det finns ingen fastställd gräns för hur allvarlig en incident ska vara för att den bör rapporteras men rent allmänt kan man säga att om polis eller ambulans måste tillkallas så ska en incidentrapport lämnas.